

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/188/2020
Identifikačné číslo spisu:	1591899981
Dátum vydania rozhodnutia:	07.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1591899981.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: H. S., trvale bytom Q. XXX/X, v Bratislave, zastúpený: HUTTA & PARTNERS, s.r.o., Bezekova 13, Bratislava, proti žalovaným: 1/ U. I., trvale bytom v O., V. XX a 2/ X. I., Q. X/X, C. U. P. I., Y. Y., obaja zastúpení Advokátska kancelária advocatius s.r.o., Palackého 12, Bratislava, o vydanie nehnuteľností, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 11C/150/1991, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. značka 7Co/175/2018 zo dňa 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. značka 7Co/175/2018 zo dňa 23. januára 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. značka 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. značka 7Co/175/2018 z 23. januára 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Pôvodne v žalobe označené žalobkyne 1/ A. W. a 2/ F. S. ako právne predchodkyne H. S. vystupujúceho v spore na strane žalobcu sa podanou žalobou domáhali, aby súd uložil pôvodne v žalobe označenému žalovanému 2/ X. I. (právnemu predchodcovi v uznesení označených žalovaných 1/ a 2/) povinnosť vydať im v žalobe bližšie špecifikované nehnuteľnosti a to v zmysle § 5 ods. 4 zák. č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách (ďalej len „zákon č. 87/1991 Zb.“).

2. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“ aj „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 11C/150/1991-446 zo 16. novembra 2006 (v poradí druhým) rozhodol o uplatnenom nároku tak, že žalobe v časti vydania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území Y., zapísaných na LV č. XXX ako pozemky parcela č. 650 - záhrady o výmere 457 m² a parcela č. 682 - orná pôda o výmere 309 m² a na liste vlastníctva č. XX ako parcela č. 651 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 486 m², (všetko ďalej len „nehnuteľnosti“) vyhovel, a vo zvyšku, t. j. v časti vydania rodinného domu zapísaného na LV č. XX ako stavba súpisné číslo 244, postaveného na parcele č. 651, žalobu zamietol s odôvodnením, že v čase vydania rozhodnutia tento rodinný dom už neexistoval, pretože bol v priebehu súdneho konania zbúraný.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom č. k. 3Co/635/2012 zo dňa 29. júna 2016 (v poradí druhým, vydaným po rozhodnutí dovolacieho súdu sp. značka 6 Cdo 15/2012, 6 Cdo 29/2012 zo 14. novembra 2012) rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol. Zamietnutie žaloby odôvodnil v prvom rade tým, že nebolo preukázané splnenie základného predpokladu pre vydanie veci v zmysle zákona č. 87/1991 Zb., a to riadne doručenie písomnej výzvy oprávnených osôb na vydanie veci v zmysle § 5 ods. 2 zák. č. 87/1991 Zb., podľa ktorého na vydanie veci vyzve oprávnená osoba povinnú osobu do šiestich mesiacov odo dňa účinnosti tohto zákona, inak jej nárok zanikne. Poukázal pritom na to, že z obsahu spisu vyplýva, že pôvodne v žalobe označená žalobkyňa 2/ F. S. doporučeným listom zo dňa 26.04.1991 bez uvedenia úplnej adresy adresáta na obálke listu, vyzvala pôvodne v žalobe označeného žalovaného 2/ X. I. na vydanie v žalobe špecifikovaných nehnuteľností. X. I. odmietol zásielku obsahujúcu výzvu na vydanie predmetných nehnuteľností prevziať s tým, že mu nepatrí, pričom „nebol súdnym doručovateľom poučený o následkoch prípadného odmietnutia zásielky“. Ďalšou výzvou zo dňa 25.09.1991, označenou ako „vydanie veci podľa § 5 zák. č. 87/1991 v spojení s § 3 zák. č. 319/1991 Zb.“, vypracovanou a podpísanou advokátom JUDr. Deziderom Ravlukom, adresovanou X. I., O. XXX, O.-Y., JUDr. Dezider Ravluk „v zastúpení mandantiek A. W. a F. W. - S.“ oznámil X. I., že jeho mandantky majú právo na vydanie vo výzve špecifikovaných nehnuteľností, vedených v pozemkovej knihe vo vl. č. 1096 pre kat. úz. O. - Y., ktoré im boli odňaté na základe rozhodnutia o násilnom vystaňovaní v zmysle § 3 zák. č. 319/1991 Zb. V uvedenej súvislosti odvolací súd zdôraznil, že k predmetnému listu (výzve) nebolo doložené plnomocenstvo, na základe ktorého bol uvedený advokát pôvodnými žalobkyňami splnomocnený na vykonanie tohto právneho úkonu a tiež, že z vykonaného dokazovania nie je možné ustáliť, kedy bola predmetná výzva X. I. doručená. Mal preto za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázať doručenie písomných výziev na vydanie veci z 26.04.1991 a z 25.09.1991 právnomu predchodcovi žalovaných, resp. že výzvu z 25.09.1991 treba považovať pre nedoloženie písomnej plnej moci udelenej JUDr. Deziderovi Ravlukovi za neplatnú.

4. Následne uznesením sp. zn. 3Co/635/2012 z 10. augusta 2016 Krajský súd v Bratislave rozhodol o trovách konania a to tak, že žalovaným 1/ a 2/ priznáva proti žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania. Uznesením č. k. 11C/150/1991-728 z 19. decembra 2016 vydaným vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Bratislava V, okresný súd uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania vo výške 436,37 € (súdny poplatok) a náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 5 522,25 €, do 15 dní od doručenia uznesenia. Uznesením č. k. 11C/150/1991-770 zo 16. februára 2017, vydaným sudcom Okresného súdu Bratislava V, na základe sťažnosti žalobcu okresný súd zmenil predmetné uznesenie o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovaným náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia tak, že žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovaným náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 1 664,37 €.

5. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu, ďalej aj uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/635/2012 z 10. augusta 2016 a zmeňujúcemu uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 11C/150/1991-770 zo 16. februára 2017 podal žalobca dovolanie. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 6Cdo/96/2017 zo dňa 30. mája 2018 rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/635/2012 z 29. júna 2016, uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/635/2012 z 10. augusta 2016 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 11C/150/1991-770 zo 16. februára 2017 zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie. Konštatoval, že odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku č. k. 3Co/635/2012 zo dňa 29. júna 2016 tým, že opätovne vyslovil záver, že v konaní nebolo preukázané splnenie podmienky uvedenej v § 5 ods. 2 zák. č. 87/1991 Zb., odklonil sa, resp. nerešpektoval riešenie tejto otázky dovolacím súdom v jeho skoršom uznesení, a to bez toho, aby pre tento postup boli vážne dôvody. Inak povedané, právne posúdenie veci odvolacím súdom v otázke riadneho a včasného vyzvania povinnej osoby na vydanie veci oprávnenou osobou v zmysle § 5 ods. 2 zák. č. 87/1991 Zb., nebolo správne. Odvolací súd taktiež nesprávne vyriešil otázku dôkazného bremena žalobcu preukázať bez akýchkoľvek pochybností splnenie podmienky vyplývajúcej z § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. za situácie, ak k jej spochybneniu došlo zo strany žalovaných až po takmer dvadsiatich rokoch sporu. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR je spravodlivé, aby nepriaznivé dôsledky z oneskoreného spochybnenia tejto podmienky, spočívajúce v neprihliadaní na jej spochybnenie

znášali žalovaní. Žalovaní začali spochybňovať riadne a včasné doručenie výzvy povinnému X. I. až po takmer dvadsiatich rokoch od začatia konania, v ktorom je žalobca právnym nástupcom pôvodných už nežijúcich žalobkyň. Tieto okolnosti umožňujú predpokladať praktickú nemožnosť žalobcu vyhľadať a predložiť ďalšie dôkazy na preukázanie skutočnosti, ktorú po dlhú dobu nikto nespochybňoval. Navyše odvolacím súdom zvolený výklad ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. a spôsob jeho aplikácie na zistený skutkový stav je prejavom výraznej nerovnováhy výkladu tohto reštitučného zákona v neprospech v ňom definovaných oprávnených osôb (viď nález ÚS SR sp. zn. 150/09 zo dňa 30. apríla 2009) a zároveň je v rozpore s účelom a cieľom tohto zákona. Splnenie podmienky vyplývajúcej z § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. preto treba považovať pre účely ďalšieho konania v tejto veci za preukázané.

6. Krajský súd v Bratislave na základe vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci opätovne rozhodol rozsudkom sp. značka 7Co/175/2018 zo dňa 23. januára 2020, a to nasledovne: Konanie o návrhu žalovaných 1/,2/ na prerušenie konania sa zastavuje.

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti mení tak, že žalovaný 1/ je povinný vydať žalobcovi nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. území Y., obec BA-m.č. Rusovce, okres Bratislava, zapísané na Liste vlastníctva č. XXX ako pozemky parc. č. 650 - záhrada vo výmere 457 m² a parc.č. 682 - orná pôda vo výmere 309 m², a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalovaný 2/ je povinný vydať žalobcovi nehnuteľnosť nachádzajúcu sa v kat. území Y., obec BA - m.č. Rusovce, okres Bratislava, zapísanú na Liste vlastníctva č.XX ako parc. č. 651 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 486 m², a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Žalobcovi sa proti žalovaným 1/,2/ priznáva nárok na plnú náhradu trov konania.

Žalobcovi sa proti žalovaným 1/,2/ priznáva nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

7. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva Okresného národného výboru (ďalej len „ONV“) Bratislava - vidiek č. Vod/1241/1964 zo dňa 25.05.1964, ktorým bola pre pôvodných žalobcov zrušená prídelová listina k predmetným nehnuteľnostiam, považuje za nulitný právny akt. Odvolací súd výkladom viacerých ustanovení príslušných nariadení a vyhlášok dospel k názoru, že právomoc zrušiť výmer s dôsledkom odňatia vlastníckeho práva na bývalé národné výbory nikdy neprešla a preto je rozhodnutie č. Vod/1241/1964 zo dňa 25.05.1964 nulitným právnym aktom. Tento štátny orgán rozhodol nad rámec svojich kompetencií, pričom na neexistenciu takéhoto aktu je nutné prihliadať ex offo, v ktoromkoľvek štádiu konania, bez toho, že by sa tým prelomila dispozičná zásada občianskeho súdneho konania. Na základe nulitného právneho aktu sa štát nemohol stať vlastníkom predmetných nehnuteľností a následne ich odpredať právnym predchodcom žalovaných, t. j. právnym predchodcovia žalovaných nadobudli predmetné nehnuteľnosti v rozpore s platnými právnymi predpismi. Odvolací súd ďalej popísal listinné dôkazy, z ktorých vychádzal ako súd prvej inštancie, tak aj samotný odvolací súd (výpis z uznesenia rady MNV v Rusovciach zo dňa 22.5.1964, rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva a pre veci poľnohospodárstva a lesníctva ONV Bratislava - vidiek č. Vod/1241/1964 zo dňa 25.05.1964 o zrušení prídelu, odvolanie A. a A. W. zo dňa 5.6.1964, Kúpna zmluva zo dňa 15.07.1964, žiadosť X. I. zo dňa 02.04.1964 o pridelenie predmetných nehnuteľností do jeho vlastníctva), pričom opätovne uviedol, že ich vyhodnotenie vedie k opodstatnenosti úvah o protiprávnom zvýhodnení právnych predchodcov žalovaných štátom. Návrh na doplnenie dokazovania žalovaných 1/ a 2/ smerujúci k vyžiadaniu si dokladov z archívu Modra, ktoré sa mali týkať skutočnosti, že právní predchodcovia žalobcu neuhradili ani maďarskej a ani československej republike prídelovú cenu za nehnuteľnosti a listinnými dokladmi doloženými v prílohe podania žalovaného 1/ zo dňa 22.8.2019, považoval odvolací súd za nadbytočné a nemajúce vplyv na skutkové a právne posúdenie veci. K námietkam žalovaných 1/, 2/ o dobrej viere ich právnych predchodcov pri nadobudnutí nehnuteľností v r. 1964 od Československej republiky odvolací súd konštatoval, že ak bolo vlastníctvo nadobudnuté na základe zmluvy, potom sa na takúto zmluvu vzťahuje jedna zo základných zásad súkromného práva, a to zásada „nikto nemôže previesť viac práv,

než má sám", ktorá chráni vlastnícke právo skutočného („pravého“) vlastníka. Odvolací súd zdôraznil, že nárok tvoriaci predmet konania je nárokom uplatneným podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov, ktorého účelom je práve zmierniť následky niektorých majetkových a iných krívd, ku ktorým došlo v období rokov 1948 - 1989 na základe občianskoprávných a pracovných úkonov a správnych aktov, urobených v rozpore so zásadami demokratickej spoločnosti, ktorým sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd, spočívajúcich v porušovaní všeobecne uznávaných ľudských práv a slobôd zo strany štátu. Vykonaným dokazovaním bolo zistené, že z nehnuteľností, ktoré boli právnym predchodcom žalobcu dňa 21.4.1947 pridelené maďarskými štátnymi orgánmi na základe prídelovej listiny č. 694/1947 p.k. v maďarskej pozemkovej reforme, boli títo násilne v roku 1952 v rámci Akcie B vysťahovaní do Štvrtka na Ostrove. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd ďalej za nesporné, že právní predchodcovia žalovaných mali pri nasťahovaní sa do nehnuteľnosti o tejto skutočnosti vedomosť a bývalému užívateľovi A. W. podľa pokynov MNV platili nájomné vo výške 600 Kčs ročne. X. I. adost'ou zo dňa 02.04.1964 požiadal MNV v Rusovciach o pridelenie domu č. 156 do jeho vlastníctva. Následne MNV v Rusovciach dňa 8.4.1964 prijalo uznesenie č. 64/R-1964 o podaní návrhu na ONV na zrušenie prídelu A. W. a jeho pridelenie do vlastníctva MNV s cieľom jeho odpredaja žiadateľovi. Tieto zistené skutočnosti podľa odvolacieho súdu spochybňujú dobrú vieru pri nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novými nadobúdateľmi, kedy sa títo pri nadobudnutí nehnuteľností mali opodstatnene zaujímať o spôsob, akým došlo v pomerne krátkom časovom úseku k prevodu nehnuteľností, o ktoré prejavil záujem, z pôvodných vlastníkov na štát.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu č. k. 7Co/175/2018 zo dňa 9. októbra 2019 podali (v poradí tretie) dovolanie žalovaní 1/ a 2/ (ďalej len „dovolatelia“), a to podľa § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP dovolatelia namietali, že odvolací súd sa ex offio nezaoberal vydržaním vlastníckeho práva žalovaných a nedostatočne zistil rozhodujúce skutkové okolnosti týkajúce sa vydržania vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných. Právní predchodcovia žalovaných vstúpili do držby predmetných pozemkov a domu v roku 1965 a od tejto doby im začala plynúť vydržacia doba, ktorá uplynula v roku 1975. Žalovaní, resp. ich právní predchodcovia teda splnili zákonné podmienky vydržania ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., t. j. pred 01.01.1992, keď už v roku 1975 splnili zákonné podmienky pre vydržanie svojho vlastníckeho práva. Na uvedené nemá vplyv ani skutočnosť, že právne predchodkyne žalobcu podali dňa 28.05.1991 žalobu podľa zákona č. 87/1991 Zb. Dovolatelia mali za to, že ich právo na spravodlivý proces bolo porušené v dôsledku toho, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, resp. v napadnutom rozhodnutí absentovali zásadné vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, prípadne argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozsudok je ako celok nepresvedčivý.

9. Dovolatelia uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP poukázali na skutočnosť, že U. I., rod. X. zomrela XX.XX.XXXX, t. j. pred uplatnením reštitučného nároku právnych predchodcov žalobcu. Dovolatelia žiadali posúdenie otázky, či predmetom nároku uplatneného podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. sú veci resp. práva nadobudnuté dedičom prechodom vlastníckeho práva podľa § 460 Občianskeho zákonníka, ktoré (tvoriace predmet reštitučného nároku) dedič zdedil ešte pred uplatnením nároku na vydanie vecí v súdnom konaní v zmysle § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Dovolatelia boli toho názoru, že odvolací súd sa pri vyriešení nastolenej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, keď zaviazal žalovaných k povinnosti vydať žalobcovi aj podiel po poručiťke U. I., zomr. XX.XX.XXXX. Prechodom vlastníckeho práva po poručiťke U. I. k nehnuteľnostiam v podiele 1 uplatneného nároku nie je splnená zákonná podmienka uplatneného reštitučného nároku vo vzťahu k 1 predmetu konania z dôvodu, že poručiťka U. I. nebola povinnou osobou podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., keďže zomrela pred účinnosťou reštitučného zákona a pred uplatnením nároku žalobcu. K predmetu konania v podiele 1 sa teda nemožno úspešne domáhať žalobou na vydanie vecí podľa § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách, nakoľko by nárok na vydanie vecí v časti nadobudnutej dedičstvom, smeroval voči právu k spoluvlastníckemu podielu po poručiťke, ktoré bolo predmetom dedenia ešte pred uplatnením nároku na jeho vydanie v

súdnom konaní v zmysle § 4 ods. 2 zákona o mimosúdnych rehabilitáciách. Odvolací súd neprihliadal na skutkové a právne závery týkajúce sa pasívnej legitímácie žalovaných ako právnych nástupcov pôvodne žalovaného X. I., ich otca o tom, že ich otec nadobudol po smrti svojej manželky 1 predmetných nehnuteľností prechodom práva (dedením).

10. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolatelia nastolili nevyriešenú právnu otázku, a to či výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov smie zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a či možno dobré mravy zásadne aplikovať aj pri výklade reštitučných zákonov, ktoré iné obdobné ustanovenia neobsahujú. Dovolatelia majú za to, že v konaní nebolo preukázané splnenie zákonných predpokladov podľa § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., že žalovaní, resp. ich právni predchodcovia ako fyzické osoby, nadobudli veci v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi alebo na základe protiprávneho zvýhodnenia právnych predchodcov žalovaných. Najvyšší súd SR ani Ústavný súd SR sa ustanovením § 3 Občianskeho zákonníka v súvislosti s reštitučnými predpismi vo svojej skoršej judikatúre nezaoberal, na rozdiel od Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktorého rozhodnutia dovolatelia poukázali.

11. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP dovolatelia za právnu otázku, ktorá bola dovolacím súdom riešená rozdielne, považovali otázku, či rozpor s vtedy platnými právnymi predpismi (§ 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb.) je potrebné chápať v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka a či sa protiprávne zvýhodnenie nadobúdateľa posudzuje z hľadiska ceny nehnuteľností v porovnaní s vtedajšou všeobecnou cenou. Reštitučný zákon nešpecifikuje pojem „rozpor s právnymi predpismi“, ani pojem „protiprávneho zvýhodnenia nadobúdateľov“ a je tak výlučne na konajúcom súde, aby vymedzil tieto zákonné podmienky stanovené reštitučným predpisom v § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. V konaní bolo preukázané, že právni predchodcovia žalovaných za nehnuteľnosti zaplatili cenu v súlade s vyhláškou č. 73/1964 Zb. a kúpna zmluva, ako aj dohoda o osobnom užívaní pozemkov, bola riadne zaregistrovaná štátnym notárstvom, z ktorého dôvodu neexistuje rozpor s vtedy platnými právnymi predpismi; a v konaní nebolo preukázané protiprávne zvýhodnenie nadobúdateľov, t. j. právnych predchodcov žalovaných, lebo kúpna cena bola stanovená v súlade s vyhláškou č. 73/1964 Zb. Dovolatelia sa stotožnili s riešením tejto otázky tak, ako vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/92/96 zo dňa 01.07.1997.

12. Na základe vyššie uvedeného dovolateľa navrhli, aby Najvyšší súd SR napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolatelia zároveň podali návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, a to z dôvodov hodných osobitného zreteľa podľa § 444 ods. 1 CSP.

13. K dovolaniu žalovaných sa vyjadril žalobca, podaním zo dňa 23. júla 2020. K namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP uviedol, že žalovaným nikdy nebolo znemožnené, aby si uplatnili všetky svoje procesné práva, t. j. nikdy im nebolo zabránené v spravodlivom súdnom procese. V súvislosti s námietkou dovolateľov o tom, že súd sa mal ex offo zaoberať vydržaním predmetných nehnuteľností, žalobca poukázal na to, že zákon č. 87/1991 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku špeciálnym predpisom, a teda má prednosť pred ustanoveniami Občianskeho zákonníka, tým pádom nemožno aplikovať ustanovenia o vydržaní v prejednávanej veci. Podľa názoru žalobcu, odvolací súd v napadnutom rozhodnutí riešil ako skutkovú, tak aj právnu stránku veci správne, v súlade s ustálenou judikatúrou, preto nie sú dané ani dovolacie dôvody podľa § 421 CSP. Žalobca opätovne zdôraznil, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že právni predchodcovia žalovaných, t. j. ich rodičia nikdy nezískali do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sporné nehnuteľnosti v súlade so zákonom, t. j. nikdy sa nestali ich vlastníckmi, a preto tieto nehnuteľnosti ani nemali byť v roku 1986 predmetom dedičstva po alebojej matke žalovaných a v roku 1992 ani predmetom dedičstva po nebohom otcovi žalovaných. Bezpodielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností sa nestali právni predchodcovia žalovaných, pretože právo užívania im bolo zriadené od nevlastníka - československého štátu. Československý štát sa nikdy nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností, pretože ich okupoval na základe nulitého právneho aktu. Ak v rámci dedičského konania po alebojej matke žalovaných došlo k potvrdeniu vlastníctva predmetných nehnuteľností v prospech už teraz nebohého otca žalovaných X. I.

tak, že sa stal ich výlučným vlastníkom v celosti, nie je možné citované ustanovenie vykladať tak, že v jednej polovici sporných nehnuteľností bol povinnou osobou ale v druhej polovici už touto povinnou osobou nebol. K výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. nemožno pristupovať formalisticky, tak ako to opakujú dovolatelia, inak by došlo k úplnému zmareniu účelu reštitučného zákona. Žalobca ďalej uviedol, že v predmetnom konaní nevznikla žiadna potreba riešiť ako otázku zásadného právneho významu, či § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je možné aplikovať aj pri výklade zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP teda tiež nie je naplnený. Rovnako tak dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nie je podľa žalobcu prípustný. Posudzovanie, či je žalobný návrh opodstatnený z titulu ceny nehnuteľností v roku 1964 sa stalo v priebehu konania bezpredmetným. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že právni predchodcovia žalovaných nielen získali predmetné nehnuteľnosti v rozpore s vtedy platnými právnymi predpismi, ale súčasne boli aj protiprávne zvýhodnení predovšetkým z iných dôvodov, ako žalovanými uvádzaná cena nehnuteľností v roku 1964. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby Najvyšší súd SR dovolanie žalovaných odmietol.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 CSP), na to oprávnenými osobami (§ 424 CSP), zastúpenými v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že sú splnené procesné podmienky na podanie dovolania.

15. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým je možné napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

16. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

17. Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

18. Jedným z hlavných znakov charakterizujúcich procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP je zásah súdu do práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami.

19. Dovolatelia dovolanie podané podľa § 420 písm. f) CSP zdôvodňovali najmä tvrdením, že rozsudok krajského súdu neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci a jeho argumentácia v odôvodnení je vnútorne rozporná, ako celok nepresvedčivá. Dostatočne neboli vysvetlené závery odvolacieho súdu o tom, že právni predchodcovia žalovaných nadobudli predmetné nehnuteľnosti v rozpore so zákonom. Rovnako nebolo v konaní dostatočne vysvetlené v čom spočívalo protiprávne zvýhodnenie osoby nadobúdateľa v zmysle § 4 ods. 2 a § 6 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách. Súdny v konaní konštatoval síce nezákonnosť nadobudnutia vlastníckeho práva štátu z dôvodu nulitého rozhodnutia štátneho orgánu, avšak tvrdia, že neplatnosť právneho

úkonu o prevode vlastníctva nie je okolnosťou vylučujúcou nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Uviedli, že právni predchodcovia žalovaných nadobudli vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy z 15. júla 1964, ktorá bola registrovaná pod č. RI/901/65. Zmluvu ako kupujúci uzavreli s predávajúcim Československým štátom, ktorý bol zastúpený Miestnym národným výborom v Rusovciach. Táto zmluva bola riadne zaregistrovaná do evidencie nehnuteľností na LV č. XX, k. ú. Y. Súčasne právni predchodcovia žalovaných nadobudli vlastnícke práva k predmetu konania Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku, ktorú uzatvorili až 5. decembra 1965 (č.l. 111). Uvedené právo osobného užívania pozemkov sa transformovalo na vlastnícke právo k 1. januáru 1992. Krajský súd nevysvetlil, ako sa vysporiadal s otázkou vydržania predmetných nehnuteľností, na ktorú má podľa dovolateľov prihliadať ex offio a uvedené označili za vadu odvolacieho konania. Poukázali na fakt, že súd v konaní neposkytol dobromyseľným účastníkom právneho vzťahu právnu ochranu v súlade s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. S ohľadom na okolnosti prípadu sú dovolatelia názoru, že vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudli dobromyseľne a táto skutočnosť nebola žiadnym spôsobom spochybnená. Sú názoru, že krajský súd neuviedol, akú právnu normu aplikoval pri určení vlastníckeho práva v prospech žalobcu a následne nerešpektoval vlastnícke právo sťažovateľov nadobudnuté v dobrej viere. Poukázali na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 433/2012 zo 7. februára 2013.

20. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva podľa dovolacieho súdu povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10, 9 Cdo 248/2021) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola strane odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

21. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že by súdy nižšej inštancie svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia je v danom prípade dostatočne zrejmé, z čoho a z akých dôvodov sa strany domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil a zaoberal sa všetkými podstatnými odvolacími argumentami strán.

22. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaní sa svojou argumentáciou existencie vady zmätočnosti a existenciou opomenutých dôkazov (listiny z archívu v Modre, atď.) snažia spochybniť právne posúdenie sporu odvolacím súdom (rovnaké námietky uvádzajú aj pri nesprávnom právnom posúdení veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 CSP), ktoré však aj v prípade ich opodstatnenosti, by mali za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, vid' konštantnú judikatúru najvyššieho súdu (R 24/2017, 9 Cdo 248/2021, 9 Cdo 265/2021).

23. Z týchto dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že uvedené dovolacie dôvody posúdi ako dôvody súvisiace s nesprávnym právnym posúdením veci, ktoré si uplatnili dovolatelia v ďalšej časti dovolania.

24. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Podľa § 432 ods. 1, 2 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

26. Otázka relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), a to takú, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť z hľadiska tohto ustanovenia považovaná za významnú. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

27. K dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP

Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom dovolania v tejto časti konštatuje, že považuje dovolanie žalovaných za prípustné i dôvodné, keďže ide o právnú otázku pri ktorej prišlo k odklonu. V tomto spore bolo nevyhnutné, rešpektovať záver dovolacieho súdu z uznesenia sp. značka 6 Cdo 93, 95, 96/2017 (l.č. 794 spisu), že v spore je splnená podmienka vyplývajúca z § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. - t.j. reštitučný nárok bol uplatnený včas, (záver dovolacieho súdu prešiel i testom ústavnosti v rozhodnutí Ústavného súdu SR v uznesení II. ÚS 6/2019, bod 48. odôvodnenia).

28. Ďalšou zákonnou podmienkou na úspešné uplatnenie reštitučného nároku je, aby bol uplatnený proti tzv. povinnej osobe. V podanej žalobe bola označená ako povinná osoba, fyzická osoba - pôvodne označený žalovaný 2. a v priebehu súdneho konania jeho právni nástupcovia. Žalovaný 2. označený v žalobe, nadobudol vlastníctvo k predmetným nehnuteľnostiam na základe troch právnych titulov. Prvým je kúpnopredajná zmluva z 15.7.1964, zaregistrovaná Štátnym notárstvom Bratislava - vidiek dňa 17.12.1965 v podiele 1/2. Súčasne právni predchodca žalovaných nadobudol vlastnícke práva k predmetu konania (k pozemkom) Dohodou o zriadení práva osobného užívania pozemku, ktorú uzatvorili až 5. decembra 1965 (č.l. 111 spisu). Uvedené právo osobného užívania pozemkov sa transformovalo na vlastnícke právo k 1. januáru 1992. Tretím právnym titulom je rozhodnutie Štátneho notárstva Bratislava V, sp. značka D 4/86 z 19.08.1986 (l.č. 666 súdneho spisu).

29. Z uvedeného vyplýva záver, že žalovaný 2. (označený v žalobe) nadobudol od Československej republiky, pred podaním tejto žaloby na súd, predmetné nehnuteľnosti len vo výške 1 podielu. Druhú polovicu podielu nadobudol žalovaný dedením t.j. prechodom práv po svojej manželke ešte v roku 1986, t.j. pred podaním žaloby na súd. Naviac poručiťka U. I. (manželka pôvodne v žalobe označeného žalovaného 2) nie je povinnou osobou podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb., keďže zomrela ešte pred nadobudnutím účinnosti reštitučného zákona č. 87/1991 Zb. ako aj pred podaním žaloby na súd.

30. V tomto spore bola v čase podania žaloby označená ako povinná osoba - fyzická osoba, avšak s poukazom na § 4 ods. 2 zákona č. 87/1991 Zb. nie je splnená zákonná podmienka na úspešné uplatnenie reštitučného nároku na vydanie veci vo vzťahu k polovici predmetu nároku, ktorú pôvodne označený žalovaný 2. nadobudol dedením. V žalobe označený žalovaný 2. nadobudol od Československej republiky v rozhodnom období len jednu polovicu sporných nehnuteľností.

31. S poukazom na uvedené, nebola žaloba podaná dôvodne v rozsahu 1 vlastníckeho podielu žalovaného 2. (a jeho právnych nástupcov aktuálne žalovaných 1. a 2.), keďže pôvodne označený žalovaný 2. v časti podielu jednej polovice k predmetným nehnuteľnostiam tento nadobudol prechodom (nie prevodom od štátu) v dedičskom konaní ešte pred uplatnením reštitučného nároku na súde ako aj pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 87/1991 Zb. K uvedenému záveru dospel dovolací súd na základe otázky dovolaťov aj s poukazom na právne závery uvedené v uznesení Najvyššieho súdu SR zo 14. novembra 2013 sp. zn. 6 Cdo 15/2012, 6 Cdo 29/2012, opierajúc sa o závery rozsudku

Najvyššieho súdu SR z 30. januára 2008, sp. zn. 1 MTdo 10/2006, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk súdov Slovenskej republiky, zväzok 5, ročník 2008, str. 36 pod publikovaným č. 50/08. V tejto časti sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe súdov.

32. Zo znenia § 23 ods. 2 Nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR vyplývalo, že rozhodovanie o odňatí prideleného majetku patrilo k Poverenictvu pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu. Zákom č. 98/1950 Sb. bol zrušený Národný pozemkový fond pri Ministerstve pôdohospodárstva a fondov pozemkových reforiem, a to zlúčením ich imania. Tento zákon v ust. § 1 ods. 4 splnomocnil Ministerstvo pôdohospodárstva po dohode s Ministerstvom vnútra vyhláškou vydať v príslušnom úradnom liste bližšie predpisy v súvislosti so zrušením Národného pozemkového fondu pri Ministerstve pôdohospodárstva a v súvislosti s prechodom jeho pôsobnosti na Ministerstvo pôdohospodárstva a na Národné výbory. Na základe tohto splnomocnenia Ministerstvo pôdohospodárstva a výživy vydalo Vyhlášku č. 507/1950 Ú. v., ktorá nadobudla účinnosť 7. septembra 1950, ktorou vydalo bližšie predpisy o prechode pôsobnosti Národného pozemkového fondu na Ministerstvo pôdohospodárstva a národné výbory a o prechode obdobnej pôsobnosti Poverenictva pôdohospodárstva na národné výbory.

33. Z § 2 ods. 3 citovanej Vyhlášky č. 507/1950 U. v (okrem iného) vyplýva, že na krajské národné výbory prešlo vybavovanie opatrení, k dohode s príslušnými národnými výbormi a Jednotným zväzom roľníkov, potrebnými na riadne hospodárenie, kontrolu tohto hospodárenia, vyúčtovanie, dispozíciu a evidenciu, ako aj presun inventára, atď.

34. V zmysle § 3 ods. 3 Vyhlášky č. 507/1950 U. v. na okresné národné výbory prešla právomoc vykonávať vyúčtovanie s odchádzajúcimi prídelcami a dozor nad hospodárením prídelcov a to aj podľa § 23 Nariadenia č. 104/1945 Sb. Toto ustanovenie je potrebné vykladať podľa dovolacieho súdu inak než ako uzavrel odvolací súd. Na okresné národné výbory (ONV) prešla nielen právomoc vyúčtovania s odchádzajúcimi prídelcami, ale aj dozor nad hospodárením prídelcov v zmysle § 23 ods. 1 a 2 Nariadenia č. 104/1945 Sb. (čo mylne neaplikoval odvolací súd).

35. Podľa citovaného § 23 ods. 1 Nariadenia č. 104/1945 Sb. je prídelca povinný na pridelenom majetku hospodáriť so starostlivosťou riadneho hospodára. Podľa odseku 2 §23, ak prídelca nehospodári so starostlivosťou riadneho hospodára, môže mu Poverenictvo Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu (po prechode právomoci okresný národný výbor) do 10 rokov odo dňa ujatia sa držby po vypočutí miestnej organizácie Jednotného zväzu slovenských roľníkov a okresného národného výboru pridelený majetok odňať a prideliť ho inej podľa tohto nariadenia kvalifikovanej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že bude na ňom riadne hospodáriť.

36. Z § 23 Nariadenia č. 104/1945 Sb. v spojení s vyhláškou č. 507/1950 U. v. je preto možné gramatickým výkladom ustáliť, že právomoc národného výboru bola nielen vyjadriť sa, ale aj rozhodovať o odňatí prideleného majetku, a preto sa v tomto smere nestotožňuje dovolací súd so záverom odvolacieho súdu, že rozhodnutie Odboru vodného hospodárstva a pre vecí poľnohospodárstva a lesníctva ONV Bratislava - vidiek č. Vod/1241/1964 zo dňa 25. mája 1964 je potrebné považovať za nulitný právny akt.

37. S právnymi závermi, vyslovenými v obdobných veciach dovolacieho súdu napr. sp. zn. 4 Cdo 123/2003, 3 Cdo 12/2004 sa dovolací súd rovnako stotožňuje, avšak v danom prípade nejde o nulitný (ničotný) právny akt, keďže ho vydal orgán do právomoci ktorého takéto rozhodovanie patrilo. O ďalších vadách správneho aktu civilný súd nemá kompetenciu rozhodovať.

38. K dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

V tejto časti dovolania dovolatelia položili otázku, či výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov smie zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a či možno dobré mravy zásadne aplikovať aj pri výklade reštitučných zákonov, ktoré iné obdobné ustanovenia neobsahujú.

39. Podstatným cieľom reštitučných zákonov je snaha o vrátenie vecí pôvodným vlastníkom, pokiaľ by tým nevznikli krivdy nové. Pokiaľ dovolatelia navrhli vyriešenie tejto otázky s poukazom na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že vzhľadom na predchádzajúce závery dovolacieho súdu, nie je dovolateľmi položená otázka právne významná pre posúdenie sporu. Dovolací súd poukazuje zároveň na § 8 ods. 4 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách, z ktorého je nutné vyvodiť, že rovnováha medzi nárokom oprávnených osôb a povinnosťou povinných osôb je garantovaná priamo v zákone č. 87/1991 Zb., ktorý je legis specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Reštitučný zákon priamo stanovuje, že ak je predmetom reštitučného nároku pozemok, ku ktorému bolo zriadené právo osobného užívania, potom sa oprávnenej osobe nevydáva. Preto i aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka o vydržaní nie je v danom spore nateraz právne relevantná, keďže vydanie predmetných pozemkov nie je v tomto prípade možné zo zákona č. 87/1991 Zb. (§ 8 ods. 4). Pôvodne označenému žalovanému 2 totiž Dohodou z 5. decembra 1965 bolo zriadené právo osobného užívania pozemku, ktoré tvorí právnu (zákonnú) prekážku na navrátenie predmetných nehnuteľností žalobcovi.

40. Dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP

Dovolatelia vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu zopakovali vyššie uvedené závery a poukázali na skutkový stav veci. Zdôraznili, že v konaní nebolo preukázané protiprávne zvýhodnenie ich právnych predchodcov. Sú názoru, že ak by aj titul na základe ktorého dobromyseľne nadobudli predmetné nehnuteľnosti bol spochybnený, tak sa mali súdy zaoberať vydržaním vlastníckeho práva právnych predchodcov žalovaných, keďže tvrdia, že nehnuteľnosti v dobrej viere vyše 40 rokov užívali a nakladali s nimi oprávnene a dobromyseľne ako s vlastnými. Rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré dovolatelia označili v dovolaní, sp. značka 3Cdo/58/2012 riešilo otázku protiprávneho zvýhodnenia nadobúdateľa nehnuteľnosti vo vzťahu k výške nadobúdacej ceny nehnuteľnosti v rámci reštitučného konania, čo však v danom spore nebolo nateraz sporné a dovolací súd nezistil žiaden rozdiel v rozhodovaní. Keďže dovolatelia neoznačili ďalšie rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých by bolo rozhodované o predmetnej právnej otázke na obdobnom skutkovom základe rozdielne, dovolací súd sa týmto dovolacím dôvodom podrobnejšie nezaoberal s poukazom na závery v predchádzajúcich častiach odôvodnenia.

41. Obiter dictum: Podľa dovolacieho súdu v danej veci nie je sporu o tom, že sa rieši právna otázka, reštitučného nároku na vydanie nehnuteľností (pozemkov). S poukazom na predchádzajúce závery dovolacieho súdu, je potrebné uzavrieť, že prekážkou úspechu reštitučného nároku na vydanie nehnuteľností proti žalovaným a ich právnym nástupcom, je jednak existencia zákonnej výnimky a tiež i jej splnenie. Odhliadnuc od predchádzajúcej vety dovolací súd zdôrazňuje, že na predmetné pozemky bolo zriadené právo osobného užívania pozemkov ku dňu 17.12.1965 Dohodou zo dňa 05.10.1965 (bod 30 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu z 9.októbra 2019), medzi Československou republikou v zastúpení MNV v Rusovciach a právnymi predchodcami žalovaných, čo je zákonným dôvodom podľa § 8 ods.4 a 5 zákona č. 87/1991 Zb. na nevydanie nehnuteľností. Oprávnenej osobe za predpokladu preukázania zákonných podmienok v správnom konaní, prináleží finančná náhrada podľa § 13 zákona č. 87/1991 Zb., pokiaľ sa so svojim nárokom obráti na príslušný ústredný orgán štátnej správy v lehote jedného roka odo dňa, keď nadobudne právoplatnosť rozsudok, ktorým bol zamietnutý návrh na vydanie veci.

42. So zreteľom na uvedené dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7Co/175/2018 z 9. októbra 2019 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 7Co/175/2018 z 23. januára 2020 zrušil a vrátil vec Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie, aby viazaným právnym názorom súdu (§ 455 CSP) opätovne vo veci rozhodol s tým, že v novom rozhodnutí rozhodne podľa § 453 ods. 3 CSP aj o trovách dovolacieho konania. S poukazom na uvedené už dovolací súd nerozhodoval o návrhu žalovaných na odklad vykonateľnosti.

43. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.